

2011 m.

metinės ataskaitos

Santrauka

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS
PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

2011 m.
metinės ataskaitos

Santrauka

***Europe Direct* – tai paslauga, padésianti Jums rasti atsakymus į klausimus
apie Europos Sąjungą**

Informacija teikiama nemokamai telefonu (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Kai kurie mobiliojo ryšio operatoriai neteikia paslaugos skambinti
00 800 numeriu arba šie skambučiai yra mokami.

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą EUROPA (<http://europa.eu>).

Katalogo duomenys pateikiami šio leidinio pabaigoje.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2012

ISBN 978-92-95076-49-5

doi:10.2804/42157

© Europos Sąjunga, 2012

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

ĮVADAS

Čia pateikiama Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) 2011 m. metinės ataskaitos santrauka. Ši ataskaita apima 2011 m. – septintuosius naujos nepriklausomos priežiūros institucijos – EDAPP – veiklos metus; EDAPP pavesta užtikrinti, kad ES institucijos ir įstaigos gerbtų fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma jų privatumą tvarkant asmens duomenis. Ataskaita taip pat apima priežiūros pareigūno Peterio Hustinxo ir jo pavaduotojo Giovanni Buttarelli bendros penkerių metų kadencijos trečiuosius veiklos metus.

Kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 45/2001¹ (toliau – reglamentas), EDAPP pagrindinė veikla yra:

- prižiūrėti ir užtikrinti, kad ES institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis būtų laikomasi šio reglamento nuostatų (**priežiūra**);
- konsultuoti ES institucijas ir įstaigas visais su asmens duomenų tvarkymu susijusiais klausimais. Tai apima konsultacijas dėl siūlomų teisės aktų ir naujų įvykių, turinčių poveikį asmens duomenų apsaugai, stebėjimą (**konsultavimas**);
- bendradarbiauti su nacionalinėmis priežiūros institucijomis ir priežiūros įstaigomis, veikiančiomis buvusio ES trečiojo ramsčio srityse, siekiant didinti asmens duomenų apsaugos nuoseklumą (**bendradarbiavimas**).

2011 m. EDAPP įvairiose veiklos srityse užsibrėžė naujus tikslus. Prižiūrint, kaip ES institucijos ir įstaigos tvarko asmens duomenis, EDAPP teko dirbti su didesniu priežiūros pareigūnų skaičiumi iš įvairesnių institucijų ir įstaigų nei kada nors anksčiau. Be to, EDAPP galėjo pasidžiaugti savo naujos teisės aktų vykdymo politikos vaisiais: dauguma ES institucijų ir įstaigų daro didelę pažangą ir vis geriau laikosi Duomenų apsaugos reglamento, nors kai kurioms reikėtų pasistengti daugiau.

Teikdamas konsultacijas dėl naujų teisės priemonių, EDAPP parengė rekordinį nuomonių skaičių įvairiais klausimais. Ryškiausias ir vis dar labai aktualus išlieka ES duomenų apsaugos teisės aktų persvarstymo klausimas. Tačiau Stokholmo programos įgyvendinimas laisvės, saugumo ir teisingumo srityje ir Skaitmeninė darbotvarkė, kaip strategijos „Europa 2020“ kertinis akmuo, taip pat turėjo poveikio duomenų apsaugai. Tą patį galima pasakyti apie vidaus rinkos, visuomenės sveikatos ir vartotojų reikalų klausimus bei teisės aktų reikalavimų vykdymą tarptautiniuose santykiuose.

EDAPP taip pat stiprino ir plėtojo bendradarbiavimą su kitomis priežiūros institucijomis ir toliau gerino savo organizacijos darbo našumą bei veiksmingumą.

¹ 2000 m. gruodžio 18 d. Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

2011 M. REZULTATAI

2010 m. buvo nustatyti toliau nurodyti pagrindiniai tikslai. Dauguma jų 2011 m. buvo visiškai arba iš dalies įgyvendinti. Kai kuriais atvejais darbas bus tęsiamas 2012 m.

- **Informuotumo didinimas**

EDAPP skyrė laiko ir išteklių ES institucijų, įstaigų ir duomenų apsaugos pareigūnų informuotumo didinimui. Tai buvo daroma leidžiant temines rekomendacijas dėl darbuotojų vertinimo ir kovos su psichologiniu smurtu bei rengiant seminarus apie duomenų apsaugą duomenų apsaugos pareigūnams ir valdytojams.

- **Išankstinės patikros vaidmuo**

2011 m. EDAPP gavo 164 pranešimus apie išankstinę patikrą; tai antras pagal skaičių tokių pranešimų kiekis, kurį galima aiškinti daugiausia tuo, kad pradėta lankytis ir inspektuoti agentūrose ir pradėtos leisti teminės rekomendacijos. Prie pranešimų skaičiaus padidėjimo prisidėjo ir pranešimai iš naujai įsteigtų agentūrų. EDAPP ir toliau skiria daug dėmesio išankstinės patikros nuomonėse pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui.

- **Stebėjimo ir ataskaitų teikimo veikla**

EDAPP pradėjo trečiąjį stebėjimo, kaip laikomasi duomenų apsaugos taisyklių, etapą (2011 m. apžvalga). Be šios bendros veiklos buvo vykdomas ir tikslinis stebėjimas tais atvejais, kai vykdoma priežiūros veikla EDAPP susirūpinimą keldavo kai kurių konkrečių institucijų ir įstaigų taisyklių laikymasis. Kartais toks stebėjimas buvo vykdomas susirašinėjant, o kartais – apsilankant su vienos dienos vizitu atitinkamoje įstaigoje, kad taisyklių laikymosi trūkumus būtų galima spręsti vietoje.

- **Patikros vietoje**

Patikros vietoje – viena svarbiausių priemonių, nes Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūniui jos suteikia galimybę stebėti ir užtikrinti reglamento taikymą. 2011 m. EDAPP atliko keturias tokias patikras ir stebėjo, kaip vykdomos ankstesniųjų patikrų rekomendacijos. Atliktas ir Vizų informacinės sistemos (VIS) saugumo auditas.

- **Konsultacijų apimtis**

EDAPP ir vėl pagerino savo darbo rezultatus: pateikė rekordinį skaičių nuomonių (24) ir 12 oficialių pastabų rinkinių. Daugeliu atvejų Komisija, prieš patvirtindama savo siūlymus, konsultavosi su EDAPP, ir tokiu būdu buvo pateiktas 41 neoficialių pastabų rinkinys. Daugelio nuomonių pagrindu buvo padaryti pranešimai Europos Parlamento LIBE komitete arba atitinkamose Tarybos darbo grupėse. Pasiūlymai, dėl kurių buvo paskelbtos nuomonės, buvo atrinkti Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui iš sisteminio atitinkamų temų ir prioritetų sąrašo. Nuomonės, oficialios pastabos ir sąrašas skelbiami EDAPP tinklavietėje.

- **Duomenų apsaugos teisės aktų persvarstymas**

EDAPP pateikė nuomonę dėl Komisijos komunikato „Visapusiškas požiūris į asmens duomenų apsaugą Europos Sąjungoje“ ir neoficialias pastabas dėl siūlomų teisės aktų. Jis atidžiai sekė procesą ir prirėmė jo prisidėdamas.

- **Stokholmo programos įgyvendinimas**

EDAPP atidžiai sekė politikos, susijusios su Stokholmo programa, pokyčius ir pateikė nuomonę apie siūlomą direktyvą dėl keleivio duomenų įrašo naudojimo teisės saugoje, taip pat oficialias pastabas apie Europos terorizmo finansavimo sekimo programos (TFSP) vykdymo pradžią. Nors jokių teisės aktų nepasiūlyta valstybės sienų išmanaus stebėjimo tema, EDAPP šį klausimą palietė savo nuomonėje apie Komisijos komunikatą dėl migracijos.

- **Iniciatyvos technologijų srityje**

EDAPP pateikė savo pirmąją nuomonę apie ES finansuojamą tyrimų projektą, kuriame tiriama privatumą saugojantis biometrinis duomenų naudojimas. Skaitmeninės darbotvarkės srityje EDAPP paskelbė nuomonę apie tinklo neutralumą.

- **Kitos iniciatyvos**

EDAPP pateikė įvairias nuomones ir pastabas apie kitas iniciatyvas, kurios turi poveikio asmens duomenų apsaugai,

tokias kaip Vidaus rinkos informacinė sistema ir saugumo skenerių naudojimas oro uostuose.

- Bendradarbiavimas su duomenų apsaugos institucijomis

EDAPP aktyviai dalyvavo 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės veikloje, visų pirma pagrindinių nuostatų, valstybės sienų, kelionių ir teisės saugos pogrupių veikloje.

- Koordinuota priežiūra

Duomenų apsaugos institucijoms, dalyvaujančioms *Eurodac* ir Muitinių informacinės sistemos koordinuotoje priežiūroje, EDAPP efektyviai teikė sekretoriato paslaugas. Viename posėdyje, skirtame *Eurodac* koordinuotai priežiūrai, priežiūros koordinacinėje grupėje dalyvaujančios duomenų apsaugos institucijos pirmą kartą apsikeitė nuomonėmis apie Vizų informacinę sistemą, jos reikšmę ir priežiūros pobūdį.

- Vidaus veiklos organizavimas

2010 m. perorganizavusi sekretoriatą, institucija nutarė 2011 m. pradėti strateginį visos savo veiklos persvarstymą, kuriam vadovautų speciali grupė „Strateginis persvarstymas“, į kurią įeitų direktorius ir visų grupių bei padalinių atstovai. Pirmojo etapo pabaigoje – 2001 m. spalio mėn., – įvyko institucijos vidaus susirinkimas, kuriame jos nariai ir darbuotojai aptarė savo užduotis, vertybes ir tikslus.

- Išteklių valdymas

Bendradarbiaudamas su Parlamentu, EDAPP išsamiai ištyrė bylų valdymo sistemų pasiūlą rinkoje ir pasirinko tinkamiausią produktą galintį pasiūlyti rangovą. Sutartis pasirašyta 2011 m. pabaigoje, ir tuoj pat prasidėjo specialiai institucijos reikmėms pritaikytos sistemos kūrimo darbai. 2011 m. susitarimų dėl paslaugų lygio pagrindu EDAPP žmogiškųjų išteklių srityje toliau buvo diegiamos IT programos: sėkmingai pradėjo veikti *Syslog Formation* programa, pradėta diegti *Sysper II* ir sudarytas susitarimas dėl MIPS įdiegimo 2012 m.

Keli svarbiausi EDAPP veiklos rodikliai 2011 m.

→ Priimta 71 išankstinės patikros nuomonė ir 6 neišankstinės patikros nuomonės

→ Gauti 107 skundai, 26 iš jų priimtini
Pagrindinės nurodytų pažeidimų rūšys: duomenų konfidencialumo pažeidimas, rinkimas pernelyg daug duomenų ir duomenų valdytojo neteisėtas duomenų naudojimas.

→ 34 konsultacijos dėl administracinių priemonių. Konsultuota dėl daugelio teisinių aspektų, susijusių su ES institucijų ir įstaigų atliekamu asmens duomenų tvarkymu.

→ Atliktos 4 patikros vietoje

→ Paskelbti 2 gairių rinkiniai apie kovos su psichologiniu smurtu tvarką ir darbuotojų vertinimą

→ Paskelbtos 24 nuomonės dėl teisės aktų, apimančių ir iniciatyvas, susijusias su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, technologijų pokyčiais, tarptautiniu bendradarbiavimu, duomenų perdavimu ir vidaus rinka.

→ Paskelbta 12 oficialių pastabų rinkinių, pavyzdžiui, apie intelektinės nuosavybės teises, civilinės aviacijos saugumą, ES politiką baudžiamosios teisės srityje, teroristų finansavimo sekimo sistemą, energijos taupymą ir Teisių bei pilietybės programą.

→ Paskelbtas 41 neoficialių pastabų rinkinys

→ Įdarbinta 14 naujų darbuotojų

PRIEŽIŪRA IR ĮGYVENDINIMO UŽTIKRINIMAS

Viena pagrindinių EDAPP pareigų – vykdyti nepriklausomą Europos institucijų ar įstaigų atliekamų duomenų tvarkymo veiksmų priežiūrą. Teisinis EDAPP veiklos pagrindas – Duomenų apsaugos reglamentas (EB) Nr. 45/2001, kuriuo nustatomos duomenis tvarkančių subjektų pareigos ir asmenų, kurių asmens duomenys yra tvarkomi, teisės.

Su priežiūra susijusios užduotys yra labai įvairios, pradedant konsultacijomis ir parama duomenų apsaugos pareigūnams, kurie atlieka rizikingo duomenų tvarkymo operacijų išankstinę patikrą, ir baigiant tyrimais, patikromis vietoje ir skundų nagrinėjimu. Patarimai ES administraciniais klausimais gali būti teikiami konsultuojant dėl administracinių priemonių ir skelbiant temines gaires.

Duomenų apsaugos pareigūnai

Visos ES institucijos ir įstaigos privalo turėti bent vieną **duomenų apsaugos pareigūną** (DAP). 2011 m. iš viso buvo 54 duomenų apsaugos pareigūnai. Veiksmingai duomenų apsaugos priežiūrai labai svarbu, kad su jais ir jų tinklų būtų palaikomas nuolatinis aktyvus ryšys. EDAPP glaudžiai bendradarbiavo su DAP tinklą koordinuojančiu „DAP kvartetu“, kurį sudaro keturi (Tarybos, Europos Parlamento, Europos Komisijos ir Europos maisto saugos agentūros) duomenų apsaugos pareigūnai. DAP tinklo susirinkimai, kuriuose dalyvauja EDAPP, suteikia galimybę pateikti naujausią informaciją apie EDAPP darbą, apžvelgti įvykius ES duomenų apsaugos srityje ir aptarti visiems dalyviams rūpimus klausimus.

Išankstinė patikra

Reglamente (EB) Nr. 45/2001 nustatyta, kad visas asmens duomenų tvarkymo operacijas, kurios gali sukelti konkrečią riziką duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, privalo iš anksto patikrinti EDAPP. Atlikęs tokią išankstinę patikrą, EDAPP nustato ar duomenų tvarkymas atitinka reglamente nustatytus reikalavimus.

Rizikingų tvarkymo operacijų **išankstinė patikra** ir toliau laikoma svarbiu priežiūros elementu. 2011 m. EDAPP gavo 164 pranešimus dėl išankstinės patikros ir priėmė 71 išankstinės patikros nuomonę apie standartinės administracines procedūras, tokias kaip darbuotojų vertinimas, administraciniai tyrimai, drausminės ir kovos su psichologiniu smurtu procedūros, taip pat apie pagrindinę veiklą, tokią kaip vartotojų apsaugos sistema, kokybės valdymo sistema ir *ex-post* kokybės tikrinimai OHIM bei socialinės apsaugos elektroninių duomenų mainų sistema Europos Komisijoje. Šios nuomonės paskelbtos EDAPP tinklavietėje; jų įgyvendinimas sistemingai stebimas.

Atitikties stebėjimas

Taip pat sistemingai stebima, kaip institucijos ir įstaigos **įgyvendina reglamentą**; tuo tikslu reguliariai tikrinami visų ES institucijų ir įstaigų veiklos rodikliai. Stebėdamas, kaip laikomasi duomenų apsaugos taisyklių, EDAPP trečią kartą apžvelgė veiklos rodiklius (2011 m. tyrimas) ir parengė ataskaitą, kurioje išryškino institucijų ir įstaigų pažangą ir trūkumus įgyvendinant reglamentą. Be to, tais atvejais, kai atliekant priežiūrą, taisyklių laikymasis konkrečiose institucijose ir įstaigose Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui keldavo susirūpinimą, būdavo atliekamas tikslinis stebėjimas. Toks stebėjimas buvo vykdomas susirašinėjant su atitinkama institucija ar įstaiga, o kartais apsilankant su vienos dienos vizitu, kaip pavyzdžiui, Europos geležinke-

lių agentūroje, Bendrijos augalų veislių tarnyboje, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fonde ir Europos GNSS agentūroje.

EDAPP taip pat atliko patikrinimus vietoje CEDEFOP, OLAF ir ECB, kurių metu tikrino, kaip laikomasi tam tikrų konkrečių taisyklių.

Skundai

Kaip nustatyta Duomenų apsaugos reglamente, viena pagrindinių EDAPP pareigų – nagrinėti ir tirti skundus bei savo iniciatyva arba remiantis pateiktu skundu vykdyti tyrimus.

2011 m. gautų **skundų skaičius** padidėjo iki 107; 26 iš jų pripažinti priimtinais. Daugelis nepriimtinių skundų buvo susiję su nacionalinio lygmens klausimais, kurie nepriklauso EDAPP kompetencijai. 2011 m. EDAPP išsprendė 15 skundų; daugumoje atvejų nustatyta, kad jokio duomenų apsaugos taisyklių pažeidimo nebuvo arba kad duomenų valdytojas ėmėsi visų būtinų priemonių taisyklių laikymuisi užtikrinti. Dviem atvejais nustatyta, kad duomenų apsaugos taisyklių nesilaikyta, ir duomenų valdytojui pateiktos atitinkamos rekomendacijos.

Konsultacijos dėl administracinių priemonių

Toliau vyko darbas teikiant **konsultacijas dėl** ES institucijų ir įstaigų numatytų **administracinių priemonių**, susijusių su asmens duomenų tvarkymu. Iškelta įvairių klausimų, pavyzdžiui, darbuotojų nuotraukų skelbimas intranete, duomenų valdytojo klausimas, kai CCTV stebėjimo kameros valdomos iš kitos institucijos patalpų, ir darbuotojų e. laiškų tvarkymas.

Horizontaliosios gairės

EDAPP taip pat priėmė **gaires** dėl kovos su psichologiniu smurtu procedūrų ir darbuotojų vertinimo ir stebėjo institucijų bei įstaigų pažangą paskelbus Vaizdo stebėjimo gaires.

POLITIKA IR KONSULTACIJOS

EDAPP konsultuoja Europos Sąjungos institucijas ir įstaigas duomenų apsaugos klausimais įvairiose politikos srityse. Šios konsultacijos teikiamos dėl siūlomų naujų teisės aktų, taip pat dėl kitų iniciatyvų, galinčių turėti įtakos asmens duomenų apsaugai ES. Paprastai jos teikiamos kaip oficiali nuomonė, tačiau EDAPP taip pat gali teikti gaires komentarų ar politikos dokumentų forma. Ši veikla taip pat apima technologijų raidos, darančios poveikį duomenų apsaugai, stebėjimą.

Pagrindinės tendencijos

2011 m. vyko aktyvi konsultavimo veikla: pateiktas rekordinis **nuomonių skaičius (24), 12 oficialių pastabų rinkinių ir 41 neoficialių pastabų rinkinys**. Atsižvelgdamas į reguliariai atnaujinamą siūlomų teisės aktų, dėl kurių bus organizuojamos viešos konsultacijos, sąrašą ir neoficialias pastabas, padarytas siūlomų teisės aktų parengiamuoju laikotarpiu, EDAPP ir toliau laikosi iniciatyvios pozicijos, organizuodamas konsultacijas. 2011 m., pasinaudodamas galimybe susipažinti su neoficialiomis pastabomis, Komisijos tarnybos beveik padvigubino neoficialių konsultacijų skaičių palyginti su 2010 m.

Komisijos darbas kuriant šiuolaikišką duomenų apsaugos teisinę sistemą Europoje nusipelno ypatingo dėmesio. Teisės aktų persvarstymo procesą atidžiai seka EDAPP ir įvairiais lygmenimis siūlo savo indėlį, pavyzdžiui, sausio mėn. EDAPP pateikė nuomonę apie Komisijos komunikatą „Visapusiškas požiūris į asmens duomenų apsaugą Europos Sąjungoje“, o gruodžio mėn. neoficialias pastabas dėl siūlomų teisės aktų projektų.

Klausimai, susiję su duomenų apsauga, darosi vis įvairesni: be tradicinių prioritetų, tokių kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė ir tarptautinis duomenų perdavimas, atsiranda naujos sritys. Apie tai galima spręsti iš didelio skaičiaus nuomonių, susijusių su vidaus rinka. Toliau apžvelgiami parinkti pagrindiniai klausimai, kuriais atitinkamose srityse buvo pateiktos nuomonės.

EDPS nuomonės ir pagrindiniai klausimai

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimo srityje EDAPP pateikė keletą labai svarbių nuomonių tokiems klausimais kaip Direktyvos 2006/24/EB dėl duomenų saugojimo vertinimo ataskaita ir pasiūlymas dėl Europos keleivių duomenų įrašų tvarkymo. Keleivių duomenų įrašų klausimu taip pat pateiktos dvi nuomonės dėl tokių duomenų perdavimo susitarimų su Australija ir JAV. EDAPP taip pat pateikė pastabas dėl Komisijos komunikato „Europos terorizmo finansavimo sekimo sistema. Turimos galimybės“, kuriose išreiškė abejones dėl tokios sistemos reikalingumo.

Dėl Informacinių technologijų ir skaitmeninės darbo tvarkės EDAPP paskelbė novatorišką nuomonę dėl tinklo neutralumo, kurioje pabrėžė kai kurių interneto paslaugų teikėjų praktinių priemonių poveikį. Jis taip pat pateikė savo pirmąją nuomonę apie ES finansuojamus projektus, kuriuose tiriami privatumą užtikrinantys būdai, naudojant biometrinius duomenis.

Vidaus rinkos srityje EDAPP be kita ko pateikė nuomonę apie Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI), ragindamas paaiškinti funkcijas, kuriomis numatyta šią sistemą ateiityje papildyti. Kitos dėmesio vertos nuomonės pareikštos dėl energetikos rinkos vientisumo ir skaidrumo bei dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų. Šiais atvejais siūlomuose teisės aktuose buvo numatyta reguliavimo institucijoms suteikti plačius įgaliojimus atlikti tyrimus, tačiau tie įgaliojimai nebuvo aiškiai apibrėžti, todėl šiuo atžvilgiu EDAPP pareikalavo didesnio aiškumo.

Keletas nuomonių buvo pateikta dėl **teisės aktų vykdymo tarpvalstybinėje veikloje**. EDAPP pateikė, pavyzdžiui, rekomendacijas dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo direktyvos pasiūlymų, kuriose ragino nustatyti aiškų duomenų saugojimo laiką ir aiškiai apibrėžti atitinkamos duomenų bazės teisinį pagrindą. Nuomonėje dėl siūlomo Europinio sąskaitos blokavimo įsakymo sukūrimo EDAPP pabrėžė, jog naudotinus asmens duomenis būtina apriboti tik pačiais būtinaisiais.

Visuomenės sveikatos ir vartotojų reikalų srityje EDAPP pateikė nuomonę dėl bendradarbiavimo sistemos vartotojų apsaugos srityje (CPCS), skatindamas persvarstyti duomenų saugojimo laiką ir ištirti būdus, kaip tikslingai ir sąmoningai užtikrinti privatumą.

EDAPP taip pat pareiškė savo nuomonę ir kitais klausimais, tokiais kaip OLAF reformos reglamentas, ES finansinis reglamentas ir skaitmeninių tachografų naudojimas profesionalių vairuotojų vairuojamose kelių transporto priemonėse.

Teisminės bylos

2011 m. EDAPP savo nuomonę pareiškė penkiose bylose, kurias nagrinėjo Europos Sąjungos bendrasis teismas ir ES tarnautojų teismas.

Viena iš šių bylų buvo susijusi su galbūt neteisėtu Parlamento ir Komisijos medicinos tarnybų duomenų perdavimu viena kitai. ES tarnautojų teismas, susidūręs su tokia byla pirmą kartą, paprašė EDAPP pareikšti savo nuomonę. Savo sprendime ES tarnautojų teismas atsižvelgė į EDAPP samprotavimus ir pareiškėjui priteisė finansinę kompensaciją.

Trys kitos bylos buvo susijusios su galimybe susipažinti su ES institucijų dokumentais; į jas galima žiūrėti kaip į nutarties *Bavaran Lager* byloje pratęsimą. Visose trijose bylose EDAPP įrodinėjo būtinybę užtikrinti didesnę skaidrumą. Vienoje byloje teismas atsižvelgė į EDAPP samprotavimus; kitoje byloje teismas palaikė Parlamento sprendimą neleisti susipažinti su dokumentu; trečioji byla šios ataskaitos santraukos rašymo metu dar nebuvo išnagrinėta.

Be to, EDAPP pareiškė savo nuomonę pažeidimo nagrinėjimo procedūroje, pradėtoje prieš Austriją dėl duomenų apsaugos institucijų nepriklausomumo. Savo nuomonėje EDAPP teigė, kad Austrijos nacionalinėje teisėje numatyta Austrijos duomenų apsaugos institucijos organizacinė struktūra neatitinka Direktyvoje 95/46/EB nustatytų nepriklausomumo standartų. Ši byla šios ataskaitos santraukos rašymo metu taip pat dar nebuvo išnagrinėta.

BENDRADARBIAVIMAS

EDAPP bendradarbiauja su kitomis duomenų apsaugos institucijomis, siekdamas skatinti visapusišką duomenų apsaugą visoje Europoje. Bendradarbiaujama ir su tomis priežiūros institucijomis, kurios yra įsteigtos pagal buvusį ES trečiąjį ramstį, ir kuriant didelės apimties IT sistemas.

Pagrindinis Europos duomenų apsaugos institucijų bendradarbiavimo forumas – **29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupė**. EDAPP dalyvauja šios darbo grupės, kuriai tenka svarbus vaidmuo užtikrinant vienodą Duomenų apsaugos direktyvos taikymą, veikloje.

EDAPP veiksmingai bendradarbiavo įvairiais klausimais su 29 straipsnio darbo grupe, visų pirma su jos pogrupiais, skirtais svarbiausioms nuostatoms, ir sienų, kelionių bei teisėsaugos klausimams (BITLE). Pirmajame pogrupyje EDAPP buvo pranešėjas, rengiant nuomonę apie „sutikimo“ sąvoką.

Be 29 straipsnio darbo grupės EDAPP toliau glaudžiai bendradarbiavo su institucijomis, įsteigtomis **ES didelės apimties IT sistemų bendrai priežiūrai** vykdyti.

Šioje bendradarbiavimo veikloje svarbią vietą užima **Eurodac**. Eurodac priežiūros koordinavimo grupė, į kurią įeina nacionalinės duomenų apsaugos institucijos ir EDAPP, susitiko 2011 m. birželio ir spalio mėn. Briuselyje. Grupė baigė koordinuotą duomenų išbraukimo nepasibaigus jų laikymo terminui klausimo patikrą, toliau patobulino bendrą planuojamą išsamų apsaugos auditą ir numatė kitą koordinuotą patikrą, apie kurios rezultatus bus pranešta 2012 m. Be to, grupė neoficialiai aptarė Vizų informacinės sistemos (VIS), kuri pradėjo veikti 2011 m. spalio mėn., koordinuotos priežiūros klausimą.

Panašiai vyksta ir **Muitinių informacinės sistemos (CIS)** priežiūra; šioje srityje 2011 m. EDAPP sušaukė du CIS priežiūros koordinavimo grupės posėdžius. Juose dalyvavo nacionalinių duomenų apsaugos institucijų, Muitinių jungtinės priežiūros institucijos ir Duomenų apsaugos sekretoriato atstovai. Birželio mėn. posėdyje grupė patvirtino 2011 m. ir 2012 m. veiksmų planus, o gruodžio mėn. posėdyje susitarė

dėl pirmųjų dviejų koordinuotų patikrų. Šių patikrų rezultatai bus pateikti 2012 m.

Ir toliau daug dėmesio buvo skirta bendradarbiavimui **tarp-tautiniuose forumuose**, visų pirma Europos ir tarptautinei duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoms. 2011 m. Europos konferenciją Briuselyje surengė 29 straipsnio darbo grupė ir EDAPP. Meksike vykusioje konferencijoje privatumo ir duomenų apsaugos įgaliotiniai iš viso pasaulio priėmė deklaraciją, kurioje ragino našiai bendradarbiauti „didelės apimties duomenų“ pasaulyje.

2012 M. PAGRINDINIAI TIKSLAI

Toliau nurodyti 2012 m. tikslai. Apie pasiektus rezultatus bus parengta ataskaita 2013 m.

Priežiūra ir įgyvendinimo užtikrinimas

Vadovaudamasis Teisės reikalavimų laikymosi ir vykdymo politikos dokumentu, patvirtintu 2010 m. gruodžio mėn., EDAPP priežiūros ir įgyvendinimo srityje nustatė šiuos tikslus:

- **Informuotumo didinimas**

EDAPP skirs laiko ir išteklių ES institucijų ir agentūrų konsultacijoms ir rekomendacijoms. Rekomendacijos yra būtinos, siekiant stiprinti agentūrų atskaitomybę. Jos bus teikiamos rengiant teminius dokumentus apie standartines administracines procedūras ir kitas horizontalias temas, tokias kaip duomenų perdavimo ir duomenų subjektų teisių elektroninė stebėseną. Taip pat bus organizuojamas mokymas ir seminarai duomenų apsaugos pareigūnams ir įgaliotiniams, remiantis konkrečiu institucijos ar agentūros prašymu arba EDAPP iniciatyva nustatčius poreikį. EDAPP tinklavietė bus plėtojama taip, kad duomenų apsaugos pareigūnai joje galėtų rasti naudingos informacijos. Bus viešai skelbiamas prašymų dėl išankstinių patikrų registras pagal įprastą subjektų klasifikaciją.

- **Išankstinė patikra**

EDAPP ir toliau gauna prašymus dėl *ex-post* patikrų, susijusių su standartinėmis administracinėmis procedūromis arba su jau vykdomomis duomenų tvarkymo operacijomis. 2012 m. bus imtasi veiksmų atitinkamoms tokių prašymų tvarkymo procedūroms apibrėžti ir užtikrinti, kad teikti prašymus dėl vėliau atliekamų patikrų nebebūtų leidžiama, išskyrus išskirtinių ir pateisinančių aplinkybių atvejais. Išankstinės patikros nuomonėse pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną – vienas svarbiausių EDAPP vykdymo strategijos elementų. EDAPP ir toliau skirs daug dėmesio išankstinės patikros nuomonėse pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui ir užtikrins tinkamus tolesnius veiksmus.

- **Stebėjimo ir ataskaitų teikimo veikla**

2011 m. EDAPP pradėjo bendrą stebėjimo veiklą ir pateikė duomenis, kaip institucijos ir įstaigos laikosi tam tikrų įpareigojimų (pvz., paskirti duomenų apsaugos pareigūną, patvirtinti įgyvendinimo taisykles, pasiekti tam tikrą pranešimų pagal 25 straipsnį ir 27 straipsnį skaičių). EDAPP pareng-

toje ataskaitoje nurodoma ne tik reglamento įgyvendinimo pažanga, bet ir trūkumai. 2012 m. tyrimą papildys specialus duomenų apsaugos pareigūnų statuso tyrimas: šiuo tyrimu ketinama paremti duomenų apsaugos pareigūnų atskaitomybės funkciją. Be to, 2012 m. EDAPP pradės specialų tyrimą, kurio tikslas – surinkti informaciją tiesiai iš Komisijos Generalinių direktoratų.

- **Vizitai**

Remdamasis 2011 m. tyrimo rodikliais, EDAPP atrinko institucijas ir agentūras, kuriose planuoja apsilankyti (6 vizitai). Vizitai numatomi tais atvejais, kai aiškiai trūksta vadovybės pastangų laikytis reikalavimų ar informacijos, arba kai institucijos ar agentūros rodikliai yra žemesni už tokioms institucijoms ar agentūroms nustatytus rodiklius.

- **Patikros**

Patikros vietoje yra labai svarbi priemonė, kuri padeda EDAPP stebėti ir užtikrinti reglamento taikymą: didinti tokių patikrų skaičių labai svarbu, nes tai ne tik reikalavimų vykdymo užtikrinimo priemonė, bet ir informuotumo apie duomenų apsaugą ir EDAPP didinimo priemonė. 2012 m. patikrų vietoje bus atlikta daugiau, nes bus atliekamos ne tik išsamios patikros, bet ir mažiau nuodugnios, tačiau labai tikslingos patikros. Kai kurios institucijos ir įstaigos, vykdydamos savo pagrindinę veiklą, gauna ir tvarko asmens duomenis, todėl duomenų apsauga čia yra labai svarbus elementas. Tokios įstaigos bus nustatytos, ir jose bus atliktas tikslingas stebėjimas (paremtas dokumentų tikrinimu) arba patikros vietoje. 2012 m. taip pat planuojama atlikti bendras didelės apimties IT sistemų patikras vietoje. Tokios sistemos atrenkamos, remiantis teisiniais įpareigojimais. Teminės patikros bus atliktos tose srityse, kuriose EDAPP yra pateikęs rekomendacijas ir norės patikrinti, kaip jų yra laikomasi (pvz., CCTV srityje).

Politika ir konsultacijos

Pagrindiniai EDAPP kaip patarėjo tikslai yra nurodyti interneto svetainėje skelbiamame prioritetų sąrašė ir memorandume. Turint ribotus išteklius, atlikti vis svarbesnį vaidmenį teisės aktų leidybos srityje ir garantuoti aukštą savo vykdomos veiklos kokybę Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui darosi vis sunkiau. Atsižvelgdamas į tai, EDAPP išskyrė strateginės reikšmės klausimus, kurie sudarys jo konsultacinės veiklos 2012 m. kertinius akmenis, tačiau jis stengsis nepalikti nuošalyje ir kitų su duomenų apsauga susijusių teisės aktų leidybos klausimų.

- Naujos ES duomenų apsaugos teisės aktų sistemos kūrimas

Prioritetą EDAPP skirs naujos duomenų apsaugos teisės aktų sistemos kūrimui Europos Sąjungoje. Jis rengs nuomones apie siūlomus teisės aktus ir, kai reikia ar tikslinga, dalyvaus debatuose tolesniuose teisės aktų leidybos etapuose.

- Technologiniai pokyčiai ir skaitmeninė darbotvarkė, intelektinės nuosavybės teisės ir internetas

Technologiniai pokyčiai, visų pirma tokie, kurie yra susiję su internetu ir atitinkamais politikos pokyčiais, sudarys kitą sritį, kuriai EDAPP skirs daug dėmesio 2012 m. Klausimų ratas čia labai platus, pradedant visą Europą apimančios elektroninio identifikavimo, autentifikavimo ir elektroninių parašų sistemos planais, interneto stebėseną (pvz., intelektinės nuosavybės teisių gynimas, neteisėtų kopijų išėmimas iš apyvartos) ir baigiant „debesų“ kompiuterinėmis paslaugomis bei elektronine sveikatos priežiūra. EDAPP taip pat stiprins savo žinias ir patirtį technologijų srityje ir dalyvaus privatumo didinimo technologijų tyrimuose.

- Tolesnis laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimas

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė ir toliau liks viena svarbiausių EDAPP politikos sričių. Laukiama naujų teisės aktų pasiūlymų ES terorizmo finansavimo sekimo ir išmanaus sienų stebėjimo klausimais. Be to, EDAPP toliau stebės duomenų laikymo direktyvos persvarstymą bei derybas su trečiosiomis šalimis dėl duomenų apsaugos susitarimų.

- Finansų sektoriaus reforma

EDAPP ir toliau seks bei nagrins naujus pasiūlymus dėl finansų rinkų ir jų dalyvių reguliavimo ir priežiūros jų įtakos privatumui ir duomenų apsaugai aspektu.

- Kitos iniciatyvos

EDAPP taip pat stebės pasiūlymus kitose politikos srityse, kurios daro reikšmingą poveikį duomenų apsaugai, ir teiks oficialias bei neoficialias konsultacijas dėl pasiūlymų kurie turi įtakos teisei į privatumą ir duomenų apsaugai.

Bendradarbiavimas

EDAPP toliau vykdys savo pareigas koordinuotos priežiūros srityje. Be to, jis bendradarbiaus su nacionalinėmis duomenų apsaugos institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

- Koordinuota priežiūra

EDAPP vykdys savo pareigas, vykdant koordinuotą Eurodac, muitinių informacinės sistemos ir vizų informacinės sistemos (VIS) priežiūrą. Vizų informacinė sistema pradėjo veikti 2011 m. spalio mėn., todėl jos koordinuota priežiūra dar tik prasideda. Pasibaigus neoficialioms diskusijoms Eurodac priežiūros koordinavimo klausimais, 2012 m. užduotis – pradėti laipsniškai užtikrinti šios srities priežiūrą. Kai pradės veikti SIS II, ji taip pat bus koordinuotai prižiūrima; numatyta, kad ji pradės veikti 2013 m.; pasirengimas šiai veiklai bus atidžiai stebimas. Prireikus arba vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais, EDAPP atliks patikras šių sistemų centriniuose padaliniuose.

- Bendradarbiavimas su duomenų apsaugos institucijomis

Kaip ir anksčiau, EDAPP aktyviai prisidės prie 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės (WP29) veiklos ir rezultatų, užtikrindamas WP29 ir EDAPP pozicijų nuoseklumą bei sinergiją, atsižvelgdamas į atitinkamus prioritetus ir palaikydamas konstruktyvius ryšius su nacionalinėmis duomenų apsaugos institucijomis. Kaip pranešėjas tam tikrų konkrečių dokumentų rinkinių klausimais, jis vadovaus pasirengimui tvirtinti WP29 nuomones.

- Duomenų apsauga tarptautinėse organizacijose

Tarptautinės organizacijos paprastai neprivalo laikytis jas priimančių šalių duomenų apsaugos įstatymų; tačiau ne visos tokios organizacijos turi tinkamas duomenų apsaugos taisykles. EDAPP palaikys ryšius su tarptautinėmis organizacijomis, organizuodamas seminarus, skirtus informuotumui didinti ir gerai praktikai skleisti.

Kitos sritys

- Informavimas ir ryšiai

Toliau bus plėtojama ir tobulinama informavimo, ryšių ir spaudos veikla, didžiausią dėmesį skiriant informuotumo didinimui, leidiniams ir informacijai internetu. Pasikonsultavęs su pagrindinėmis suinteresuotomis šalimis, EDAPP pradės įgyvendinti savo Informacijos ir komunikacijos strategijos peržiūrą. Planuojama perorganizuoti kai kurias svarbias EDAPP svetainės dalis, kad būtų lengviau ja naudotis, naršyti joje ir ieškoti reikiamos informacijos.

- Vidaus veiklos organizavimas

EDAPP strategijos peržiūra vyks per visus 2012 m.; išorės konsultacijos su suinteresuotomis šalimis vyks internetiniu ryšiu, taip pat organizuojant pokalbius ir konkrečioms klausimams skirtas grupes bei seminarus. 2011 m. tik prasidėjus peržiūrai, buvo priimti sprendimai priežiūros ir konsultacijų veikloje daugiau vadovautis strateginiais tikslais ir 2012 m. sukurti naują IT politikai skirtą sektorių. Pasibaigus peržiūrai ir išanalizavus jos rezultatus, EDAPP patvirtins galutinę vidutinės trukmės strategiją ir parengs rezultatų matavimo priemonės (KPI), kurios būtinos pagrindinių strategijos elementų vertinimui.

- Išteklių valdymas

2012 m. toliau bus kuriama speciali bylų tvarkymo EDAPP tarnyboje sistema. Remiantis susitarimais dėl paslaugų lygio, toliau bus kuriama IT programinė įranga žmogiškųjų išteklių srityje, visų pirma įgyvendinant Sysper II, kuri bus baigta 2012 m., ir pradedant taikyti MIPS.

Europos Duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

2011 m. metinės ataskaitos – Santrauka

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras

2012 — 12 p. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95076-49-5

doi:10.2804/42157

KAIP ĮSIGYTI ES LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- Europos Sąjungos atstovybėse arba delegacijose. Jų adresus rasite svetainėje: <http://ec.europa.eu> arba sužinosite kreipęsi faksu: +352 2929-42758

Parduodamų leidinių galite įsigyti

- svetainėje EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Prenumeruoti leidinius (pvz., metines Europos Sąjungos oficialiojo leidinio serijas, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos rinkinius) galite:

- tiesiogiai iš Europos Sąjungos leidinių biuro platintojų (http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm).

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS
PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

*EDAPP – Europos duomenų
apsaugos priežiūros pareigūnas*

www.edps.europa.eu

Leidinių biuras

ISBN 978-92-95076-49-5

9 789295 076495